

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 19.04.1971, sp. zn. 7 Tz 23/71, ECLI:CZ:NS:1971:7.TZ.23.1971.1

Číslo: 64/1971

Právní věta: I. K časové působnosti zákona č. 150/1969 Sb. o přečinech. Jednání, k němuž došlo v době před 1. 1. 1970, lze posoudit jako přečin jen za podmínky, že by takové jednání podle jiné právní normy v té době účinné zakládalo trestný čin podle trestního zákona, nebo provinění anebo přestupek podle zák. č. 58/1965 Sb.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 19.04.1971

Spisová značka: 7 Tz 23/71

Číslo rozhodnutí: 64

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Působnost trestních předpisů, Působnost trestních předpisů časová

Předpisy: 150/1969 Sb. 58/1965 Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 64/1971 sb. rozh.

I. K časové působnosti zákona č. 150/1969 Sb. o přečinech.

Jednání, k němuž došlo v době před 1. 1. 1970, lze posoudit jako přečin jen za podmínky, že by takové jednání podle jiné právní normy v té době účinné zakládalo trestný čin podle trestního zákona, nebo provinění anebo přestupek podle zák. č. 58/1965 Sb.

II. K rozlišování přečinu proti zájmům socialistického hospodářství podle § 2 písm. a) zák. č. 150/1969 Sb. a trestného činu poškozování spotřebitele podle § 121 tr. zák.

Za poškozování spotřebitele ve větším rozsahu je třeba považovat poškození spotřebitelů v rozsahu převyšujícím částku 1500 Kčs.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 19. 4. 1971 sp. zn. [7 Tz 23/71.](#))

Rozsudkem okresního soudu v Přerově ze dne 17. 9. 1970 sp. zn. Ta 355/70 byl obviněný P. L. uznán vinným přečinem proti zájmům socialistického hospodářství podle § 2 písm. a) zák. č. 150/1969 Sb., jehož se dopustil tím, že od června 1960 do konce června 1970 předražoval jako číšník kavárny

„Lípa“ v Lipníku nad Bečvou červené víno „Cabernet“, když za láhev 0,7 litru místo částky 25 Kčs účtoval 30 Kčs bez přírážky, a dále za 1/2 dcl Gold King Whisky místo 7,90 účtoval 9,50 Kčs a za 1/2 dcl Pradědu místo 5,80 Kčs účtoval 7 Kčs.

Za to byl odsouzen podle § 2 zák. č. 150/1969 Sb. za použití § § 43 a 44 tr. zák. k trestu nápravného opatření v trvání 5 měsíců se srážkou ze mzdy ve výši 15 ve prospěch státu beze změny zaměstnání.

Proti tomuto rozsudku, který nabyl právní moci dne 3. 10. 1970 u okresního soudu, podal ministr spravedlnosti ČSR ve lhůtě uvedené v § 272 tr. ř. stížnost pro porušení zákona. V ní vytýká především neúplnost dokazování, protože okresní soud nevyslechl další svědky, kteří v průběhu objasňování rovněž uváděli, že byli poškozeni předražováním na nápojích obviněným, a to ve větších hodnotách. Vzniká vážné podezření, že při úplném provedení dokazování a správném zhodnocení důkazů čin obviněného posouzený jako přečin podle § 2 písm. a) zák. č. 150/1969 Sb. by mohl být posouzen jako trestný čin poškozování spotřebitele podle § 121 tr. zák. Ministr spravedlnosti proto navrhl, aby vadnost napadeného rozsudku byla napravena postupem podle § 268 odst. 2, § 269 odst. 2 a § 270 odst. 1 tr. ř.

Z podnětu této stížnosti pro porušení zákona Nejvyšší soud ČSR zrušil napadený rozsudek a okresnímu prokurátorovi přikázal, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Předně je vadný výrok o vině napadeného rozsudku, pokud obviněný byl uznán vinným, že žalovaný přečin spáchal již od června 1969, tedy i za dobu, kdy zákon o přečinech neplatil. Za dobu do 31. 12. 1969 by obviněný mohl být soudem uznán vinným přečinem, pokud by podle jiné právní normy v té době platné jeho jednání zakládalo čin, pro který mohl být uznán vinným soudem (např. opakovaným proviněním nebo opakovaným přestupkem podle zák. č. 58/1965 Sb.). Žalovaná činnost obviněného spočívající v předražování zboží v době od června do 31. 12. 1969 – pokud by nezakládala trestný čin podle § 121 tr. zák. – by byla proviněním podle § 17 písm. b) zák. č. 38/1961 Sb. (popř. § 36 písm. b) zák. č. 60/1961 Sb.), k jehož projednání nebyl okresní soud příslušný (a to ani v případě opakování).

Jinak je zcela opodstatněná námitka stížnosti pro porušení zákona, že výrok o vině přečinem je v rozporu s odůvodněním rozsudku.

Lze souhlasit s názorem vysloveným ve stížnosti pro porušení zákona, že přečin proti socialistickému hospodářství podle § 2 písm. a) zák. č. 150/1969 Sb. spočívající v předražování zboží spotřebitelům je svou podstatou podvodné povahy; v takových případech jde zpravidla o podvod ke škodě spotřebitele.

Podle § 3 odst. 1 písm. c) zák. č. 150/1969 Sb. lze jako přečin proti majetku v socialistickém a osobním vlastnictví spáchaný podvodem posoudit, jestliže škoda způsobená pachatelem takovým jednáním nepřevyšovala 1500 Kčs. Proto i přečinem proti socialistickému hospodářství podle § 2 písm. a) zák. č. 150/1969 Sb. spáchaný poškozováním spotřebitelů tím, že pachatel předražuje zboží nebo služby anebo spotřebitele šidí na jakosti, množství nebo váze, může být jen takové jednání, pokud rozsah poškozování spotřebitelů nepřevyšuje 1500 Kčs. Pokud zjištěný rozsah poškozování spotřebitelů některým z uvedených způsobů jednání pachatele takovou částkou převyšuje, půjde již o větší rozsah, který je již zákonným znakem trestného činu poškozování spotřebitele podle § 121 odst. 1 tr. zák.

Okresní soud uzavřel ve svých úvahách, že sice obviněnému nelze plně prokázat, v jakém rozsahu předražování jako účtující číšník prováděl; připouští, že je možno oprávněně se domnívat, že rozsah činnosti obviněného (tj. poškozování spotřebitele) daleko přesahoval hranici 1500 Kčs a že by jeho

jednání bylo nutno posoudit jako trestný čin. Okresní soud však již neuvedl, proč přes uvedené skutečnosti posoudil jednání obviněného jako přečin.

Povinností okresního soudu bylo zjistit, zda obviněný při účtování lihovin spotřebitele v kritické době předražováním poškozoval a v jakém minimálním rozsahu. Teprve potom mohl být učiněn závěr právní, zda šlo o přečin nebo o trestný čin. Okresní soud se spokojil s výsledkem svědků U., Š. a B., kteří uvedli, že jednáním obviněného byli poškozeni každý nejméně o 1000 Kčs. Přitom okresní soud neuvádí, že by svědkům, zejména co do tvrzeného rozsahu poškození, nevěřil. V objasňování byli vyslechnuti další svědci, kteří rovněž tvrdili, že byli předražováním obviněného poškozeni (V. o 300 Kčs, 5. o 500 Kčs); tyto svědky však okresní soud nevyslechl. Nevyslechl ani další svědky, kteří se v objasňování vyjádřili, že byli také jednáním obviněného poškozeni, neuvedli však ani přibližně výši poškození.

Z uvedeného je nutno dovodit, že okresní soud rozhodl ve věci na podkladě neúplného dokazování, které mu neumožnilo skutek obviněného uvedený prokurátorem v návrhu na potrestání správně posoudit po právní stránce. Tímto postupem porušil okresní soud zákon v ustanovení § 2 odst. 5 tr. ř.

Teprve po úplném provedení důkazů v naznačených směrech bude moci být posouzeno, zda obviněný se dopustil trestného činu nebo přečinu. Protože ze samotných výsledků objasňování i z důkazů provedených před soudem se naznačuje oprávněné podezření, že obviněný žalovaným jednáním se dopustil trestného činu, bylo na místě po zrušení napadeného rozsudku věc vrátit okresnímu prokurátorovi. Pro trestný čin poškození spotřebitele by bylo nutno zahájit vyšetřování a před soud by mohl být obviněný postaven jen na podkladě obžaloby. Dosud se ve věci konalo pouze objasňování a prokurátorem byl podán návrh na potrestání.